

POSTANOWIENIE

24 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 24 września 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku P.W.

z udziałem Gminy Miejskiej Kraków, Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Krakowa

i Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wadowicach

o zasiedzenie nieruchomości i zasiedzenie służebności,

na skutek skargi kasacyjnej Gminy Miejskiej Kraków

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 20 grudnia 2022 r., II Ca 575/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od skarżącej na rzecz wnioskodawcy, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Postanowieniem z 20 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z 12 stycznia 2022 r. w punkcie IV. i stwierdził, że wnioskodawca nabył z dniem 1 stycznia 2010 r. przez zasiedzenie na rzecz każdorazowego właściciela opisanej w sentencji nieruchomości służebność przejazdu i przechodu przez opisaną w

sentencji działkę szlakiem oznaczonym na oznaczonej w sentencji mapie z projektem podziału nieruchomości.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestnik Gmina Miejska Kraków powołała się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której

naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazał, aby zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. Argumentację wniosku ograniczył do stwierdzenia, że zaskarżone postanowienie jest w sposób oczywisty nieprawidłowe z powodu błędnej wykładni przepisów prawa dotyczących możliwości zasiedzenia służebności gruntowej tj. art. 292 w związku z art. 285 k.c., dopuszczającej zasiadywanie służebności gruntowych przez osoby nie posiadające tytułu prawnego do nieruchomości mających pełnić funkcję nieruchomości władnących i dopuszczającej zasiedzenie służebności gruntowej przechodu i przejazdu równocześnie z zasiedzeniem nieruchomości władnącej. Jednakże zaprezentowana przez Sąd Okręgowy wykładnia znajduje oparcie w poglądach wyrażanych na gruncie art. 292 k.c. w literaturze przedmiotu, a dopuszczających możliwość zasiadywania służebności gruntowej przez posiadacza samoistnego nieruchomości władnącej nie będącego jej właścicielem (zob. np. P. Nazaruk [red.] Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2024, art. 292; K. Osajda [red. serii], W. Borysiak [red. tomu], Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 32, Warszawa 2024, art. 292; K. Pietrzykowski [red.], Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1–449¹⁰, Wyd. 9, Warszawa 2018; odmiennie: zob. E. Gniewek, P. Machnikowski [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 11, Warszawa 2023). W świetle prezentowanych w doktrynie poglądów przedstawiona we wniosku argumentacja nie pozwala przyjąć, że wykazane zostało przez skarżącego oczywiste, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., naruszenie art. 292 w związku z art. 285 k.c., w wyniku którego zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.L.)

[a]